

[Csiky Gergely](#)

Lumpok [színmű](#)

[Komáromi Jókai Színház](#)

7óra7 8 pont

Közösség 8.00 pont

Idő 3 óra 20 perc, két szünettel

Valahogy tisztának maradni

Fotó: Dömötör Ede

Lumpok - Mokos Attila, Holocsy Krisztina

Nem nagyon szeretünk arra törekedni, hogy emberek legyünk, még kevésbé arra, hogy bárminemű törődést mutassunk a másik iránt. Még ha fel is merülne az igény, akkor is győz az önzőség. Persze, a látszat kedvéért, a presztízsért úgy teszünk, mintha, de tényleg, őszintén: kit érdekel magán kívül bárki más? A lényeg, hogy *nekünk jó legyen*. Illetve, csak nekünk, csak nekem. Erről szerethetően és elfogadhatóan beszélni – nem egy könnyű dolog. De van, akinek sikerült.

Csiky Gergely *Proletárok* című drámája néhány szereplő elhagyásával, *Lumpokra* átcímezve szépen, fokozatosan bontakozik ki a komáromi színpadon. Szederváry Kamilla sok évnyi csalás és hazudozás során egy vértanú özvegyének adja ki magát, így próbál meg Mosolygó

Menyhért segítségével kicsikarni némi pénzzé formálódott támogatást kicsikarni a tehetősebb férfiaktól. Nincs egyedül ezzel az ingyenevő üzemmóddal, hozzá hasonlatos Zátanyi Bence is, aki annyira mély szakértője az ilyen trükköknek, hogy nem csupán azonnal észreveszi a lehetőségeket, de le is csap rájuk. Ezúttal Timót Pál vagyonát akarja elcsaklizni, a régi taktikával: elveszi azt a lányt, akibe az illető szerelmes, majd elválnak tőle, pénzért. Ez a lány lesz Irén, Szederváry lánya (illetve annyira nem is az, de ez a házasságon nem változtat). A lány persze nem akarja, ő szerelmes Darvas Károlyba, aki azonban vidéken kap munkát, s ha egzisztenciát akar, mennie kell. Megy is. Így Zátanyi Bence és Szederváry Irén összeházasodnak, ám az esküvő után Zátanyi is elutazik, szövetségesét, nem mellesleg volt feleségét – akit sok évvel ezelőtt a fenti technikával kvázi eladott Bankó Béninek –, Elzát bízza meg azzal, hogy közelebbi kapcsolatba hozza Timótot és Irént. A kompromittálás sikerül, olyannyira, hogy minden bili kiborul, mindenki tönkremegy bele, már akinek még volt mit vesztenie. Irénnek például volt, a tisztaságát. Persze végül megmenekül, fizikailag, de azon túl nem sok marad belőle.

A Valló Péter rendezte előadás számlájára sok minden felróható. Például, hogy teljesen feleslegesen játszatja három felvonásban az előadást, hiszen annak első két részében akad annyi szöveg szintű önisméltés és túllírás, hogy a középső, fél órás rész könnyedén elférne az első vagy az utolsó részhez toldva. Sokáig a látvány funkciója is kérdéses: az első két felvonásban izeg-mozog a négy, hatalmas fehér vászon, a rá vetített 19. századi lakásbelsőképekkel (amelyek csak egyszer képesek valóban többlettartalommal szolgálni, szellemessé válni). Mindez azonban a harmadik felvonásra – egy bosszantó, fehér vászon előtt zajló átdíszítés kivételével – nyomtalanul eltűnik, és maradnak a színészek. Csak a színészek és csak a szerepeik, akik már a harmadik felvonás előtt is szépen, aprólékosan, fokozatosan építkeznek, de a végén indul be igazán a közösen működtetett gépezet.

Fotó: Dömötör Ede

Lumpok - Fabó Tibor, Majorfalvi Bálint, Tar Renáta

Szederváry Kamilla a látszólag érzékeny, törékeny, gyöngéd és simulékony nő, mindazzal a varázssal felruházva, amitől egy nőt nőnek mondunk. De Holocsy Krisztina játékában mindez csak felszín, színjáték, valójában minden megmozdulása mögött az aljas, önző számítás lapul

meg, amelyben a pénzszerzési vágy csak egy huszadrangú dolog, sokkal fontosabb az az álarc, amit évek alatt épített fel. Ez pedig minden áldozatot megér. Még azt is, hogy beáldozza lánya minden esélyét egy normális életre. Tar Renáta játéka talán a legérzelmesebb, és ilyen értelemben véve a legintenzívebb, de minden könny, minden meghökkenés indokolt: ő az egyetlen, akiben ezek még képesek őszintén csengeni. De a színésznő pillanatok alatt képes megkeményíteni is magát, és egy kísétálás alatt felnőni Irén szerepében. Az utolsó jelenetben pedig hiába derül ki minden, és szabadul fel a teher alól a lány, ekkor már késő: Irén lelke elveszett.

Pedig sokan pályáztak rá. Például Darvas Károly, aki az igaz szerelemnek tűnik, de csak tűnik, hiszen bár Majorfalvi Bálint szájából minden ígéret elhangzik, amit egy szerelmes elmondhat, minden mozdulata, hangsúlya túlcinált, ami jól jelzi, hogy itt csak egy önző, érzelmeskedő játékról van szó. Zátonyi Bence meg sem próbál érzelmeket hazudni, már rég kiveszett belőle minden érzékenység, olyannyira, hogy cinikusan nyugodt szenvtelenséggel látja mások gyengeségeit, és szemrebbenés nélkül képes azokat kihasználni. Mocos Attila minden rezdülése, minden gesztusa leköveti, sőt folyamatosan táplálja Zátonyi sima, ám pörgő, kegyetlen és számító gondolkodásmódját. Mocos igazán nagystílű, részletgazdag, összetett alakításában minden mozdulat egy új csejt, egy új csavaros ötletet jelent, soha egyetlen pillanatra nem lehet tudni, hogy hol fog kikötni. Zátonyi hiába finom és elegáns, Mocos fogalmazásában ő maga az ördög – aki csak látszólag veszít, hiszen egy ilyen ellenfelet nem lehet legyőzni. Ott van még Timót Pál is, maga a megtettesült ostobaság, figyelmetlenség, az életrevalóság teljes hiányával. Olasz István alakításában Timót a töketlenség állatorvosi lova, és bár technikásan, remek ritmusérzéssel építi fel utolsó monológját, annak végkövetkeztetése, kiegészülve a színész következetes gesztusrendszerével, sokkal árulkodóbb és kifejezőbb, mint bármely szó.

Fotó: Dömötör Ede
Lumpok - Tar Renáta

Sokoldalú, izgalmas figura Mosolygó Menyhért. Fabó Tibor alakításában szerethető és gonosz egyszerre. Egy olyan gonosz, aki pontosan tisztában van saját bűneivel és korlátaival,

aki vezekelni akar és aki pont emiatt tud valójában egy kedves, szerény ember lenni. Fabó finoman tartja az egyensúlyt a két véglet között, nem hatódik meg önmagától, nem apellál a meghatásra, ugyanakkor a titokzatosságot is szigorú keretek között tartja. Ollé Erik pár hangsúlyból könnyeden, légies iróniával festi fel Bankó Béni komplett életrajzát, akit egyrészt nem érdekel semmi más a saját boldogságán és sikerén kívül, másrészt észre sem vesz semmi mást. Felesége, Elza Holocsy Katalin játékában a lázadni csak akaró, de lelkileg apró kis darabokra tört, majd gondosan felaprított nő, akinek végső kétségbeesésében tett árulása, bár némi megértést sejtet, ez már csak valami hátramaradt reflex és vágyódás a valós érzések iránt. Németh István visszafogottan, egy-két gesztussal mutatja meg, hogy Tulipán szabó kimódolt (és kifésült) külseje mögött igazi munkásvér áramlik, és csak adni szeretne a látszatra. Varsányi Mari Tulipánnéja, a kimunkált, csinált gesztusokkal fürdözik ebben a látszatban. Talán Molnár Xénia Borcsája az egyetlen, akibe szorult annyi, hogy észrevegye: kiben maradt még valamennyi emberség, bár társadalmi helyzete miatt kénytelen elviselni a megaláztatásokat.

Fotó: Dömötör Ede

Lumpok - Mokos Attila, Holocsy Katalin

Hiába nincs hatásos és értelmező látvány, hiába vannak túlbeszéltelemek, Valló Péter karaktereket pontosan, alaposan átlátó és láttatni tudó rendezésének találkozása az azt maradéktalanul, sőt mi több, egyedien és magával ragadóan átadni képes, a drámában rejlő komikumot arányosan és jó érzéssel kifejező társulattal – nos, ez izgalmas és emlékezetes előadást eredményez. Csak ülünk, a székbe szegeződve, szemlélve a maradéktalanul kipusztuló emberséget, és valahogy jó lenne *nem belekeveredni*.

Nyulassy Attila